

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Lenkou Loudovou ve věci

žalobce: **F. A.**, narozený X.
státní příslušnost: Republika Kazachstán
bytem X.
zastoupený advokátem JUDr. Matějem Šedivým
sídlem Václavské náměstí 21, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky**
sídlem Nad Štolou 4, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 1. 2025, č. j. OAM-1653/ZA-ZA11-K01-2024,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podanou k Městskému soudu v Praze domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým žalovaný neudělil mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

II. Žalobní body

2. Žalobce úvodem své žaloby zmínil, že žádost o mezinárodní ochranu podal dne 3. 9. 2024. Při pobytu v domovském státě si byl nucen vypůjčit finanční prostředky od lichvářů za nápadně nevýhodných podmínek, a to na vyřízení pobytového oprávnění v EU a na úhradu ztráty z podnikání. Poté, co nestihl dluh včas splatit, čelil množství výhrůžek. I když pociťuje nebezpečí ze strany soukromé osoby, má za to, že mu hrozí postih podle právního řádu domovské země, který na všechny neuhrazené pohledávky nahlíží jako na podvod, sankcionovaný prostředky trestního práva. Důvodně se domnívá, že stát původu nedisponuje účinným systémem ochrany. Napadené rozhodnutí se nezaobírá otázkou trestnosti neuhrazení pohledávky. Soukromoprávní spor tak přeroste do konfliktu s veřejnou mocí.
3. Má za to, že správní orgán postupoval v rozporu s § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), pokud se nezaobíral pozicí domovské policejní složky, potažmo existencí případného orgánu vnitřní kontroly, který by dohlížel na zákonnost postupu policejního orgánu, na který se žalobcův věřitel obrátil. Odůvodnění napadeného rozhodnutí tak nabízí pouze obecné hodnocení úrovně dodržování lidských práv v domovské zemi žalobce, bez ohledu na jeho individuální situaci. Rozhodnutí nerozptyluje obavy z toho, zda bude kazašská policie postupovat objektivně a spravedlivě, pokud se na ni žalobce obrátí. Odůvodnění se pak vůbec nezabývá existencí úřadu ombudsmana. Žalobce se nedomnívá, že by se situace uklidnila, výhrůžkám čelil v domovské zemi i v zahraničí.
4. Dále uvedl, že napadené rozhodnutí vychází stran hodnocení bezpečnostní situace z nepřípustného podkladu v podobě dokumentu Informace OAMP – Kazachstán – Bezpečnostní a politická situace v zemi, což je podklad zpracovaný žalovaným, a závěry rozhodnutí jsou tak opřeny o materiál, jehož je žalovaný sám autorem. Závěrem žalobce namítl, že se žalovaný nedostatečně vypořádal s možností udělení humanitárního azylu, jelikož se nevěnoval posouzení ekonomické situace v zemi žalobce a možnostem adekvátního výdělků pro obživu rodiny. Navrhl, aby bylo napadené rozhodnutí zrušeno a věc žalovanému vrácena k novému projednání a rozhodnutí.

III. Vyjádření žalovaného

5. Žalovaný úvodem svého vyjádření shrnul dosavadní průběh řízení a obsah žaloby. Uvedl, že s námitkami nesouhlasí, neboť nedokládají namítaná porušení zákonných ustanovení. Důvody pro udělení jakékoliv formy mezinárodní ochrany tu absentují. Zdůraznil, že jde o jednání soukromých osob, žalobce měl možnost se obrátit na příslušné kazašské instituce. Odmítnutí takové pomoci z jejich strany by mohlo být potenciálně azylově relevantní, avšak k tomu nedošlo. Žalobce nebyl ve vlasti stíhán nebo souzen, problémy s policií neměl. Ohledně námítky, že se nezabýval existencí úřadu ombudsmana, žalovaný uvedl, že žalobce měl možnost se ve smyslu § 36 odst. 3

správního řádu seznámit s podklady pro rozhodnutí a navrhnout jejich doplnění, což však neučinil, a to ani k dotazu žalovaného. Pouze zmínil, že v ČR potřebuje zůstat dlouho, do Kazachstánu se bojí jet, protože tam má velký dluh 70 000 amerických dolarů. Závěrem žalovaný uvedl, že považuje napadené rozhodnutí za zákonné, přezkoumatelné, vycházející z dostatečně zjištěného stavu věci a respektující ustálenou judikaturu.

IV. Obsah správního spisu

6. Dne 8. 12. 2024 podal žalobce žádost o mezinárodní ochranu v X. Údaje k žádosti poskytl dne 16. 12. 2024. Uvedl, že je státním občanem Kazachstánu, národnosti X., dorozumí se X., vyznává X. Politické přesvědčení nemá, členem žádné strany ani aktivní v tomto směru nikdy nebyl. Je svobodný a bezdětný. Naposledy ve vlasti bydlel ve X., kde měl i registrovaný pobyt, v rodinném domě s X., X. a X. Domovskou zemi opustil dne 27. 7. 2023 letecky a cestoval přes X. do X. Na území ČR vstoupil o den později, od té doby tu je nepřetržitě. Měl X. turistické vízum. V jiných státech EU předtím nepobýval, o mezinárodní ochranu žádá poprvé. Je zdravý, X. V minulosti nebyl v ČR ani v zahraničí trestně stíhán ani odsouzen. O mezinárodní ochranu žádá, neboť sousedům dluží 70 000 amerických dolarů, které nesplatil, a jeho věřitelé požadují navrácení těchto prostředků.
7. Pohovor k žádosti o udělení mezinárodní ochrany byl proveden dne 12. 6. 2024 v jazyce X. za přítomnosti tlumočnicka. Při něm žalobce uvedl, že se k cestě z vlasti rozhodl v roce 2022, tehdy nicméně neměl peníze na cestu. Otec mu pomohl zařídit si X. vízum. V červenci 2023 přijel do ČR. V X. měl souseda, který odjel do X. Otec ve vlasti přeprodlával ojetá auta. Soused se s otcem domluvil, že mu bude posílat do Kazachstánu ojeté vozy. Poslal fotky pěti aut, pro ně našli s žalobcem kupce a nechali si zaplatit zálohu. Žalobce následně do X. odcestoval, ale neměl v pořádku dokumenty, nepustili ho z letiště a musel se vrátit do Kazachstánu. Poslali zálohu, muž však poslal pouze jediné auto a přestal komunikovat. Otec poprosil známé, aby muže v X. zemi našli, ale bez úspěchu. Nyní dluží svým sousedům peníze za nedodané vozy. V domovské zemi byl naposledy v červenci 2023, zaplatil zprostředkovateli za jakékoliv vízum, on vyřídil X. Žalobce však přicestoval do Česka, protože tu měl kamarády, nikde jinde nebyl. Získat X. vízum bylo podle zprostředkovatele snazší, než žádat o české. Po příjezdu do tuzemska celou dobu nepracoval, pomáhají mu rodiče a kamarádi. Pokud by pracoval, přišla by na to policie a byl by vyhoštěn. Je si vědom, že se v ČR nachází nelegálně. O mezinárodní ochranu žádá až po roce a půl od příjezdu, neboť o této možnosti nevěděl. Sousedi mu vyhrožují, že pokud nezaplatí, bude mít problémy. Stejně hrozí otci, který ale oddaluje splátky a slibuje uhrazení dluhů. Výhrůžky jsou pouze verbální. Neví, jestli otci nebylo ublíženo, dlouho nebyl doma. Podařilo se již splatit dluh za jedno auto ve výši 20 000 dolarů. Otec mu řekl, aby odjel, tak odjel. Při výslechu v květnu na cizinecké policii tvrdil, že je v Česku za účelem turistiky, protože mu to poradil právník. Chtěl se vrátit domů, matka byla nemocná, ale rozmyslel si to, ve vlasti není bezpečno a je lepší se nevracet. Bojí se sousedů, v případě potřeby se může obrátit na kazašské orgány a ty mu pomohou, ale i tak musí splatit dluh a s tím mu policie nepomůže. S vyhrožováním mu nicméně určitě pomůže. S orgány domovské země žádné potíže neměl. V ČR má jen kamarády. Závěrem uvedl, že nechce nic doplnit, nemá nic, co by doložil.

8. Ve spise jsou založeny též fotokopie pasu žalobce, vystaveného orgány Republiky Kazachstán s vylepeným X. vízem typu X., platným pro jeden vstup na území států Schengenského prostoru po dobu devíti dnů. Dále je v pase vlepený též výjezdní příkaz příkazující opustit území ČR do 4. 6. 2024. Součástí spisu je též rozhodnutí Policie České republiky, Krajského ředitelství Středočeského kraje, Odboru cizinecké policie, Oddělení pobytové kontroly a eskort ze dne 23. 9. 2024, č. j. KRPS-127788-32/ČJ-2024-010022-ODV, jímž uvedený orgán uložil žalobci podle § 119 odst. 1 písm. b) bod 4 a 9 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), správní vyhoštění na dobu jednoho roku. Z jeho odůvodnění plyne, že se žalobce dostavil dne 14. 5. 2024 na policii, kde uvedl, že mu onemocněla matka. Lustrací bylo zjištěno, že se nachází v pozorce a návratech, neboť má povinnost území opustit. Dne 24. 8. 2023 bylo s žalobcem zahájeno správní řízení vedené pod č. j. KRPC-117238/ČJ-2023-020023 podle ustanovení § 50a odst. 2 písm. c) zákona o pobytu cizinců. Proti rozhodnutí o uložení povinnosti opustit území podal žalobce dne 6. 9. 2023 odvolání, které bylo dne 12. 12. 2023 zamítnuto a zároveň byla stanovena lhůta 7 dnů pro vycestování. Žalobce se tak na území nacházel v době od 20. 12. 2023 do 14. 5. 2024 bez platného pobytového oprávnění. Správní orgán zároveň konstatoval, že vycestování nebrání žádná překážka a jeho odjezd je tedy možný. Žalobce ve správním řízení o správním vyhoštění vypověděl, že mu ve vlasti žádné nebezpečí nehrozí, do ČR přicestoval za účelem turistiky.
9. Mezi podklady pro rozhodnutí žalovaný dále zařadil celkem čtyři zprávy o zemi původu. Z Informace OAMP – Kazachstán – Zahraniční mobilita a návraty do země, ze dne 12. 4. 2024, vyplývá, že občané Kazachstánu mohou svobodně cestovat do zahraničí a úřady toto právo až na výjimky (např. v případě dlužníků či trestné činnosti) respektovaly. Dokumenty pro trvalé přesídlení do zahraničí je možné vyžádat. Pohraniční služba postupuje aktivně při omezování kazašských i zahraničních osob s podezřelými teroristickými vazbami, k čemuž používá speciální vybavení a aplikace. Zdroje informovaly o pracovních a studijních migrantech, kteří pobývají většinou v Rusku. V obou případech se kazašské orgány snažily zatraktivnit jejich návrat do vlasti. Z evropských států podle statistických údajů občané mířili nejčastěji do Německa, migrace do EU ale byla v porovnání s jinými státy relativně nízká. Je problém zjistit konkrétní data, protože se občané po příjezdu do cizí země neregistrují u konzulátů domovského státu. Zdroje dále zmiňovaly tzv. přeshraniční represe vůči nepohodlným či veřejně aktivním představitelům opozice, například zmrazením majetku v cizině, nicméně politicky neaktivním osobám nehrozí po návratu žádný postih. Existuje řada speciálních pobídek pro návrat. O kriminalizaci navrátilců z EU, ani těch, kteří požádali o mezinárodní ochranu, nejsou žádné informace. Proverky se týkají pouze osob spojených s nějakou teroristickou organizací.
10. Informace OAMP – Kazachstán – Policie a etnické menšiny, ze dne 7. 3. 2024, uvádí, že etnické konflikty nejsou v zemi časté i s ohledem na její rozmanitost. Ujguři jsou v zemi dobře integrováni. V případě střetů jsou jednou stranou sporu téměř vždy etničtí Kazaši. Napětí se týká Meschetských Turků, Čečenců a Kurdů, velmi často jej zažehne hádka dvou aktérů s následnou ingerencí komunit. Etnický podtext je u trestných činů typu vraždy nebo ublížení na zdraví přitěžující okolností. Ač policie otevřeně nepodporuje etnické Kazachy, menšiny mají určitý pocit zaujetí této složky vůči sobě. V oblastech s velkým zastoupením Ujgurů nicméně působí více v jejich řadách i zástupci této komunity. Obecně se populace snaží styk s policií minimalizovat, nedůvěra k policii se

projevuje zejména v některých venkovských oblastech. Proti menšinám se policie zaměřovala jen v okamžiku tzv. mezinárodního zájmu a v případě Ujgurů též v případě citlivých vztahů s Čínou. Policie obecně postihuje politickou aktivitu. V případě neadekvátního postupu lze podat oficiální stížnost k vyšší instanci v rámci policie, dále ke kanceláři prokurátora nebo ústředním úřadům, které však de facto stížnost postoupí zpět první instanci. Stížnost není zpravidla efektivním způsobem ochrany práv a k nápravě nevede. Lze podat podnět ke kanceláři ombudsmana.

11. Z Informace OAMP – Kazachstán – Policie: struktura, kapacity, běžná kriminalita, ochranné mechanismy, ze dne 19. 10. 2023, se podává, že organizačně je tento sbor podřízen ministerstvu vnitra a odpovídá zejména za vnitřní bezpečnost. Kazachstán je signatářem řady mezinárodních smluv, zejména Úmluvy proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání a Mezinárodního paktu o občanských a politických právech. Zdroje uváděly relativně vysoký počet policistů v poměru k populaci. Od roku 1991 proklamovaly úřady řadu reforem, navázané na různé události. Ty vedly i ke zvýšení rozpočtu policie, stejně jako se zlepšovalo její materiální vybavení, byť jeho distribuce nebyla rovnoměrně rozložena. Po nepokojích v roce 2022 čelila tato bezpečnostní složka kritice za přístup k demonstrantům, vyskytly se případy mučení i úmrtí. Velká města, na rozdíl od venkovských oblastí, neřeší problém nedostatku policistů. Policii lze kontaktovat telefonicky, osobně, v některých případech anonymně. V obecné rovině v zemi v souvislosti s pandemií COVID-19 a rozvojem CCTV monitoringu klesla kriminalita. Nahlášení trestného činu nepředstavuje problém, postižené osoby jsou ochotny se na policii obracet. Ve venkovských oblastech mohou hrát roli příbuzenské vazby, přístup k ochraně může být složitější, například pro etnické Uzbeky. Některé menšiny (např. Azerové nebo Čečenci) se kontaktu s policií vyhýbají. V případech běžné kriminality policie poskytuje ochranu. V zemi existuje program na ochranu svědků. V případě nečinnosti policie si lze stěžovat kanceláři prokurátora, případně k vyšší instanci v jejím rámci. Stížnost k příslušné správě vnitřní bezpečnosti lze podat skrze linku důvěry – telefonicky, osobně či přes speciální portál. V případě nečinnosti kanceláře prokurátora lze učinit podání též k nadřízeným orgánům (kancelář generálního prokurátora, tzv. vyšetřovací soud).
12. Konečně z Informace OAMP – Kazachstán – Bezpečnostní a politická situace v zemi, vybrané otázky z oblasti občanských svobod a lidských práv, ze dne 13. 3. 2024, se podává, že Kazachstán je republikou s výkonnou mocí soustředěnou v rukou prezidenta. Ta si udržuje kontrolu nad mocí zákonodárnou a soudní, stejně jako regionální a místní samosprávou. Nástup prezidenta Tokajeva v roce 2019 a jeho znovuzvolení o tři roky později zásadně nezměnilo rozložení moci, které panovalo již za jeho předchůdce Nazarbajeva. V parlamentu nezasedají opoziční aktéři, vítězem posledních voleb v roce 2023 se stala strana spojená s prezidentem. Od roku 1991 žádné z voleb nesplňují mezinárodní standardy. Civilní orgány si udržovaly účinný dohled nad civilními složkami. Kazachstán je členem OSN a přistoupil k základním úmluvám v oblasti lidských práv a základních svobod. Je stranou Úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951 a dodatkového protokolu k této úmluvě z roku 1967. Zákon zakazuje mučení, lze v tomto ohledu podat stížnost ke kanceláři ombudsmana, nicméně se v roce 2023 objevovaly zprávy o případech takového jednání jako rozšířené praxe bezpečnostních složek. Za potlačování protestů v lednu 2022 bylo odsouzeno 23 policistů. Trest smrti uložit nelze. Zákon zaručuje svobodu vnitřního pohybu, zahraničního cestování, a přes některá omezení vláda toto respektovala. Cesty omezovala

pro určité kategorie osob – účastníky soudních řízení, odsouzené s nevykonaným trestem odnětí svobody, s nesplacenými pohledávkami vůči státním i soukromým aktérům. Vláda spolupracovala s Úřadem Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky. V zemi existoval systém pro poskytování ochrany uprchlíkům.

13. Seznámení s podklady pro rozhodnutí proběhlo dne 23. 1. 2025 za účasti žalobce a tlumočníka z jazyka ruského. Z protokolu o tomto procesním úkonu z téhož dne plyne, že se žalobce s obsahem správního spisu seznámil, pořídil si na mobilní telefon fotokopie žádosti o udělení mezinárodní ochrany, protokolu o poskytnutí údajů a protokolu o pohovoru. Doplnění podkladů nenavrh. Závěrem uvedl, že tu potřebuje zůstat dlouho, do Kazachstánu se vrátit nemůže a návratu se obává, má tam velký dluh.
14. Následně žalovaný vydal napadené rozhodnutí. V něm uvedl, že neshledal důvody pro udělení mezinárodní ochrany v žádné její formě. Žalobce není ve své zemi původu pronásledován ani nemá důvodnou obavu z tohoto jednání, ani mu tam nehrozí vážná újma ve smyslu § 14 odst. 2 zákona o azylu. Uvedl, že potíže se soukromými osobami ve státě původu nelze bez přistoupení dalších okolností považovat za pronásledování ve smyslu tohoto zákona. I když má kazašská policie určité nedostatky a důvěra v ní je v populaci nízká, nahlášení běžné trestné činnosti nepředstavuje problém a policie v takovém případě poskytne ochranu. Ostatně i sám žalobce uvedl, že pokud by se na tuto bezpečnostní složku obrátil, pomůže mu, nikdy s ní žádný problém neměl.

V. Posouzení věci Městským soudem v Praze

15. Městský soud v Praze o věci samé rozhodl bez jednání dle § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), jelikož žalobce se na výzvu soudu ve stanovené lhůtě nevyjádřil a žalovaný souhlasil s tímto postupem.
16. Soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu řádně a včas uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání tohoto rozsudku, a to vzhledem k účinnosti čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“) a § 32 odst. 9 zákona o azylu. Dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
17. Podle § 14 zákona o azylu *„[j]estliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit národní humanitární azyl (dále jen „humanitární azyl“) z humanitárního důvodu. Rodinnému příslušníku podle § 13 odst. 2 azylanta, kterému byl udělen humanitární azyl, se v případě hodném zvláštního zřetele udělí humanitární azyl za účelem sloučení rodiny; § 13 se použije obdobně.“*
18. Podle § 23c zákona o azylu *„[p]odkladem pro vydání rozhodnutí mohou být zejména a) žádost o udělení mezinárodní ochrany a údaje k jejímu doplnění, b) protokol o pohovoru, c) přesné a aktuální informace z různých zdrojů o státu, jehož je žadatel o udělení mezinárodní ochrany státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství o státu jejího posledního trvalého bydliště a d) výsledek vyšetření podle § 10 odst. 5.“*
19. Podle § 32 odst. 9 zákona o azylu *„[p]ři posuzování žaloby ve věci mezinárodní ochrany soud zohlední i nové důležité skutečnosti, které nastaly po vydání rozhodnutí ministerstva, jedná-li se o takové skutečnosti, které se vztahují k možnému pronásledování nebo k hrozbě vážné újmy; v tomto rozsahu není soud vázán žalobními body. Mají-li skutečnosti podle věty*

první vliv na rozhodnutí správního orgánu ve věci samé, soud napadené rozhodnutí zruší a věc vrátí k dalšímu řízení žalovanému.“

20. Žalobce proti rozhodnutí vznáší čtyři námitky. Za první, napadené rozhodnutí se nezabývá potenciální kriminalizací soukromoprávního deliktu žalobce. Za druhé, žalovaný se nezaobíral pozicí policie a možnostmi dohledu nad její činností, a to jak prostředky kontroly vnitřní, tak existencí úřadu ombudsmana. Za třetí, podklady v podobě zpráv o zemi původu nejsou přípustné, neboť je vyhotovil sám žalovaný. Za čtvrté, žalovaný nedostatečně posoudil možnosti udělení humanitárního azylu, když se nezabýval ekonomickou situací v domovském státě žalobce a možnostmi obživy.
21. K první námitce soud podotýká, že žalobcem předestřený závěr o trestním postihu v případě neplnění splatných pohledávek neplyne ani ze zpráv o zemi původu, ani z žádné jiné součásti správního spisu. Pokud je to skutečnost, které se žalobce obává, měl ji uvést již v žádosti o udělení mezinárodní ochrany, případně v průběhu řízení před žalovaným. Žalobce se seznámil s podklady pro rozhodnutí ve smyslu § 36 odst. 3 správního řádu, žádné další skutečnosti či podklady k doplnění neuvedl.
22. Jedná se tedy o tvrzení, které se objevuje až v žalobě. Ve smyslu § 75 odst. 1 s.ř.s. přezkoumává soud rozhodnutí žalovaného podle skutkového stavu, který tu byl v době jeho vydání. V případě mezinárodní ochrany je toto pravidlo částečně prolomeno ust. § 32 odst. 9 zákona o azylu, zavedeného do tohoto předpisu s účinností od 1. 7. 2023. Nastala-li důležitá nová skutečnost až po skončení správního řízení, soud ji při svém rozhodování zohlední. Mají-li tyto skutečnosti vliv na rozhodnutí ve věci samé, soud rozhodnutí žalovaného rozsudkem zruší. Uvedené ustanovení převádí do vnitrostátního práva čl. 46 odst. 3 tzv. procedurální směrnice (2013/32/EU). Lze tedy použít i určité judikaturní závěry, učiněné ještě před transpozicí, kdy mělo toto ustanovení evropské legislativy přímý účinek. V klíčovém rozsudku ze dne 26. 11. 2015, č. j. 10 Azs 194/2015-32, Nejvyšší správní soud kromě určitých podmínek tehdy aktuální přímé aplikace zdůraznil, že „[p]lovinnost určenou čl. 46 odst. 3 (...) nelze chápat jako podporu bezdůvodného roztržštění vylíčení skutkového příběhu žadatele o mezinárodní ochranu v různých fázích řízení, včetně přezkumného soudního řízení. Jedná se o opatření, které má zamezit nesprávnému posouzení situace žadatelů ve světle aktuálních poměrů a závažných změn situace v zemi jejich původu či jejich osobních poměrů.“ Ve smyslu čl. 46 odst. 3 směrnice a § 32 odst. 9 zákona o azylu tedy lze přihlídnout ke skutkovým okolnostem dříve neuvedeným pouze tehdy, nemohl-li je žalobce bez své viny v proběhlém správním řízení uvést. O tento případ se zjevně nejedná. Žalobce (zastoupený advokátem) pouze tvrdí, že jakékoliv nesplacení dluhu je v jeho domovské zemi sankcionováno prostředky trestního práva, ale nevysvětluje, zda jde o novou skutečnost, proč tuto skutečnost netvrdil v řízení před žalovaným, ani toto tvrzení jakkoliv nedokládá. Za této situace lze konstatovat, že zcela obecným a ničím nepodloženým tvrzením žalobce nejsou zpochybněny závěry žalovaného v napadeném rozhodnutí.
23. V této souvislosti lze dodat, že žádosti o udělení mezinárodní ochrany občanům Kazachstánu z důvodu vysokých dluhů ve vlasti jsou relativně časté, žádostem není vyhověno, skutkově obdobnou situaci řešil Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 12. 3. 2025, č. j. 6 Azs 243/2024-30. Kasační stížnost žadatelky byla odmítnuta pro nepřijatelnost, Nejvyšší správní soud shrnul judikaturu k tvrzenému pronásledování soukromými osobami (např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004 48, ze dne 10. 2. 2006, č. j. 4 Azs 129/2005 54, nebo ze dne 18. 12.

2008, č. j. 1 Azs 86/2008 101, č. 1806/2009 Sb. NSS). Obdobně jako v nyní projednávaném případě žadatelka se v Kazachstánu nepokusila svou situaci vyřešit prostředky vnitrostátní ochrany, a proto nebylo možné jí poskytnout ochranu mezinárodní, v takové situaci totiž nelze případ podřadit pod pronásledování či hrozbu vážné újmy ve smyslu zákona o azylu. Judikatura jasně potvrzuje, že obtíže spočívající v nemožnosti splacení dluhu soukromým osobám v zemi původu nelze bez přistoupení dalších okolností vnímat jinak než jako důvody ekonomické, nepostačující k udělení azylu nejen podle § 12, ale ani § 14 zákona o azylu (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2005, č. j. 4 Azs 34/2005 60, ze dne 24. 7. 2019, č. j. 4 Azs 112/2019 46, ze dne 17. 8. 2020, č. j. 1 Azs 208/2020 40, srov. též rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 12. 2003, č. j. 4 Azs 31/2003 64, a ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003 65).

24. Druhá výhrada směřuje proti tomu, že se žalovaný ve svém rozhodnutí nezaobíral organizační strukturou policie, možnostmi kontroly její činnosti a existencí ombudsmana nebo obdobné instituce dohlížející nad zachováním jeho práv, pokud by se na ni žalobce obrátil.
25. Žalovaný k této otázce v napadeném rozhodnutí uvedl, že podle Informace OAMP – Kazachstán – Policie: struktura, capacity, běžná kriminalita, ochranné mechanismy, ze dne 19. 10. 2023, byly po nepokojích v roce 2022 představeny reformy policie, a přestože kazašská policie dlouhodobě vykazuje nízkou důvěru ze strany společností, mimo jiné v souvislosti s endemickými korupčními praktikami, tak nahlášení běžného zločinu spáchaného cizí osobou nepředstavuje problém a postižené osoby jsou ochotny se na policii obracet. V případě nečinnosti policisty pak lze podat i anonymní stížnost k odpovědné kanceláři prokurátora, dohlížející na případné trestní řízení, nebo k vyšší instanci v rámci policie, alternativně k příslušnému odboru vnitřní bezpečnosti policie. V případech běžné kriminality poskytuje policie obětem ochranu a podle zákona vzniká obětem nárok na odškodnění. Správní orgán podotkl, že si je vědom skutečnosti, že zpráva zmiňuje i to, že složitější přístup k policejní ochraně mohou mít národnostní menšiny a zmiňuje se také o horším přístupu kazašských občanů k ochraně v souvislosti s místem jejich pobytu, nicméně žadatel, který je kazašským občanem uzbecké národnosti, pochází z města Šymkent, tedy ze třetího největšího města Kazachstánu, kdy z předmětné zprávy lze dovodit, že právě ve větších městech je přístup k policejní ochraně lepší, než ve venkovských oblastech země. Co se týče přístupu menšin k policejní ochraně, odkázal správní orgán rovněž na Informaci OAMP, Policie a etnické menšiny, ze dne 7. 3. 2024, podle které je v případech neaktivity nebo neadekvátnosti policejního postupu možné podat stížnost k vyšší instanci v rámci policie, dále ke kanceláři prokurátora a/nebo případně k ústředním úřadům, které ovšem stížnost postupují nižším složkám. Případná soudní stížnost není podle zdroje v zemi většinou efektivním způsobem a nevede k nápravě. Mimo uvedené způsoby je možné podat podnět k úřadu ombudsmana, který se podle zdroje s odkazem na zveřejněné statistiky primárně zabývá sociálními a ekonomickými otázkami. Žalovaný uzavřel, že po žadateli lze zcela jednoznačně požadovat aby před výhrůžkami vyhledal pomoc ve své vlasti. Ostatně sám žadatel v průběhu správního řízení uvedl, že pokud se obrátí na policii v souvislosti s výhrůžkami, tak mu policie pomůže, nevyloučil tedy možnost hledat ochranu u státních orgánů své vlasti a výslovně potvrdil, že policie by mu byla ochotna s výhrůžkami pomoci. Jeho největším problémem zůstává nutnost splacení dluhu, neboť s tím mu policie pomoci nemůže. Žalovaný zdůraznil, že dluhy bez dalšího důvodem k udělení mezinárodní ochrany nejsou.

26. Z uvedeného je zřejmé, že se žalovaný těmito okolnostmi zabýval, v žalobě není tvrzeno nic konkrétního, co by tyto závěry zpochybňovalo. Žalobce sám při pohovoru uvedl, že se na orgány domovské země obrátit bez problému může, a pokud tak učiní, pomohou mu. S policií před svým odjezdem problém neměl. V této souvislosti lze odkázat i nedávný závěr Nejvyššího správního soudu vyjádřený v usnesení ze dne 17. 10. 2024, č. j. 5 Azs 147/2024-24, podle něhož byt kazašská policie nepožívá velkou důvěru ze strany společnosti, v případě běžné kriminality policie poskytuje obětem ochranu.
27. Nedůvodná je také třetí námitka žalobce, že zpráva Informace OAMP – Kazachstán – Bezpečnostní a politická situace v zemi, vybrané otázky z oblasti občanských svobod a lidských práv, ze dne 13. 3. 2024, je neobjektivní, protože jejím autorem je sám žalovaný. Zákon o azylu v § 23c uvádí demonstrativní výčet podkladů, jichž lze pro rozhodnutí o mezinárodní ochraně použít, mezi nimiž se nacházejí i informace o zemi původu, a který *„je odůvodněn specifiky řízení ve věci mezinárodní ochrany, kdy nemusí existovat žádné listinné důkazy, které by žadatel mohl předložit. Podklady pro vydání rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany jsou dosti odlišné od těch, které předpokládá správní řád. (...) Transponovaná procedurální směrnice věnuje velkou pozornost informacím o zemi původu, protože v případě absence listinných důkazů jsou tyto informace spolu s pohovorem naprostým základem posouzení azylové žádosti. Důraz je kladen na rozmanitost, přesnost a aktuálnost zdrojů informací. Zpravidla se jedná o informace různých vládních (UNHCR) i nevládních organizací (Human Rights Watch, Amnesty International, Freedom House) či jiných států v rámci Evropské unie (...) nebo i jiných třetích států (zprávy Ministerstva zahraniční USA).“* (CHMELÍČKOVÁ, N. a VOTOČKOVÁ, V. Zákon o azylu. Praktický komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2024. ISBN 978-80-7552-479-9.)
28. Žalobce se proti skutečnostem popsaným v označené zprávě o zemi původu nevymezil, rovněž nenavrhл provedení žádného důkazu, který by informace obsažené ve zprávách o zemi původu zpochybňoval či vyvracel. Citovaná zpráva požadavky na přesnost, aktuálnost i různorodost podkladů splňuje, když vychází z velkého množství zdrojů (Amnesty International, Agentura EU pro azyl, ČTK, Freedom House, Human Rights Watch, MZV USA, OSN, UNHCR...), nebylo zároveň zjištěno, že by byla v některých směrech neaktuální. Za dané situace lze konstatovat, že označený dokument postačuje k přijetí popsaných skutkových závěrů.
29. Konečně se soud zabýval i čtvrtou výhradou, tedy nedostatečným vypořádáním neudělení humanitárního azylu žalobci. Povahou tohoto institutu se ve své judikatuře Nejvyšší správní soud mnohokrát zabýval, například v rozsudku ze dne 19. 7. 2004, č. j. 5 Azs 105/2004-72, podle něž *„[u]stanovení § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, je kombinací neurčitěho právního pojmu a správního uvážení, kdy neurčitým právním pojmem je „případ zvláštního zřetele hodný“ a vlastní rozhodnutí správního orgánu vyjádřené slovy „lze udělit humanitární azyl“ představuje správní uvážení.“* Postavení této formy mezinárodní ochrany v českém uprchlickém právu vymezil tentýž soud v rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004-55, podle něž *„[s]mysl institutu humanitárního azylu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (...), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra*

volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu.“ Tuto argumentaci Nejvyšší správní soud dále rozvinul v rozsudku ze dne 28. 1. 2015, č. j. 1 Azs 200/2014-27, podle nějž *„[s]právní soudy přezkoumávají v souladu s § 78 odst. 1 druhou větou s. ř. s. posouzení důvodů pro udělení humanitárního azylu žalovaným pouze z toho hlediska, zda žalovaný nepřekročil meze svého správního uvážení či zda jej nezneužil (...), nemohou však jeho uvážení bez dalšího nahradit vlastní úvahou.*“ Pro zdejší soud z této judikatury vyplývá, že rozhodnutí o neudělení humanitárního azylu bude přezkoumávat v omezeném rozsahu, tedy zda toto uvážení vychází z dostatečně zjištěného stavu věci, odpovídá zásadám logiky a je v souladu s účelem sledovaným tímto institutem. Na udělení uvedené formy mezinárodní ochrany není právní nárok. Je věcí správního uvážení, zda udělena bude či nikoliv. Soud pouze přešetří, zda se žalovaný nedopustil excesu.

30. Co se skutkového stavu týče, soud má za to, že byl žalovaným spolehlivě zjištěn, a odkazuje v tomto ohledu na výše uvedené vypořádání předchozích žalobních námitek. Plyne z něj, že žalobci žádný azylově relevantní důvod nesvědčí. Dále je třeba se věnovat otázce logického postupu a případné libovůle žalovaného při posuzování možnosti udělit humanitární azyl. Žalobce uvádí dva hlavní důvody, a to dluh v zemi původu a s ním spojené výhrůžky věřitelů. Judikatura se ustálila v názoru, v jakých situacích se tato forma mezinárodní ochrany typicky uděluje, byť níže uvedený výčet není a z podstaty tohoto institutu nemůže být uzavřený. Takové důvody vyjadřuje je např. rozsudek ze dne 31. 3. 2010, č. j. 6 Azs 55/2009-71, podle nějž lze humanitární azyl udělit *„např. osobám zvláště těžce postiženým nebo nemocným, osobám přicházejícím z oblastí postižených humanitární katastrofou způsobenou lidskými či přírodními faktory.*“ Co se konkrétně tvrzených ekonomických obtíží týče, odkazuje soud na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003-65: *„[s]kutečnost, že žadatel o azyl má v zemi původu obavy před vyhrožováním ze strany soukromé osoby a má zde ekonomické problémy, není bez dalšího ani důvodem pro udělení azylu (...), ani důvodem pro udělení azylu z humanitárních důvodů.*“ Podle rozsudku téhož soudu ze dne 16. 11. 2005, č. j. 4 Azs 34/2005-60, lze *„[u]dělení azylu z humanitárních důvodů připustit i tehdy, uvádí-li žadatel potíže ekonomického charakteru. Vždy ale musí jít v tomto ohledu (např. co do míry postižení, délky jeho trvání atd.) o extrémní případ, který navíc má svůj původ v okolnostech relevantních z pohledu ostatních, standardních azylových důvodů. To znamená, že špatná ekonomická situace žadatele je následkem nebo průvodním jevem pronásledování státními orgány v zemi původu pro jeho politické přesvědčení, rasu, národnost, náboženství a podobně.*“ O tento případ se zcela zjevně nejedná. Neudělení humanitárního azylu žalovaným tak bylo v souladu s účelem sledovaným uvedeným institutem.
31. Primárně lze tedy potvrdit závěr žalovaného, že žalobcem tvrzené obavy nejsou důvodem pro udělení mezinárodní ochrany, mimo to lze poukázat i na skutečnost, že v řízení o správním vyhoštění žalobce žádné nyní tvrzené obavy nezmiňoval, uvedl, že přicestoval za účelem turistiky, též o udělení mezinárodní ochrany požádal až v situaci, kdy mu byla uložena nejen povinnost opustit území, ale následně i správní vyhoštění. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 1. 2005, č. j. 3 Azs 119/2004-50, jestliže cizí státní příslušník o azyl požádá až po poměrně dlouhé době strávené v ČR za situace, kdy jiné možnosti úpravy a obnovy legálnosti pobytu na tomto území jsou vyčerpány, ztíženy nebo omezeny, jedná se přinejmenším o nepřímý důkaz toho, že

situaci ve své domovské zemi, pokud jde o důvody, pro něž lze azyl udělit, ve skutečnosti nepociťoval natolik palčivě.

32. Ze všech shora uvedených důvodů soud neshledal žalobu důvodnou, a proto ji dle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
33. O náhradě nákladů řízení jeho účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce ve věci neměl úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalovanému žádné náklady řízení nad rámec úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze dne 9. 5. 2025

JUDr. Lenka Loudová v. r.

samosoudkyně